

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

GORICA

TELEFON št. 201.

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrt leta 2-50.

Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“ ulica Vetturini št. 9.

Za oglase

se plačuje od četverstolpne peti vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren popust.

Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških tralikh.

O naših cestnih zvezah.

Ne da se ugovarjati, da je bila naša dežela še pred par desetletji zelo zanemarjena, kar se tiče cest in prometnih zvez v obč. Razen erarskih in nekaj skladovnih cest ni bilo v deželi skoraj nobenih prometnih zvez. Celi okraj so bili tako rekoč odrezani od svetovnega prometa in radi tega tudi gospodarsko zelo zanemarjeni. Kdor si je ogledal kantski okraj na desnem in levem bregu Soče, mora temu pač hoté ali nekoté pritrditi.

Na Vipavskem je bila šempaska dolina od prvaško-dornberške povsem ločena, in je deloma še sedaj. V naših gorah so zveze z drugimi kraji strašne, ali pa jih sploh ni.

V zadnjem desetletju so se razmere vsaj deloma zboljšale. Stremljenje ljudstva po stiku z železnicami je rodilo povsod željo po dobrih cestnih zvezah. Najboljši dokaz, da je temu tako, je deželni tehnični urad, katerega pred 10. leti ni bilo in ima danes toliko posla, da ne morejo štirje inženirji z vsem pomožnim osebjem zadostiti zahtevam cestnih odborov, občin in drugih korporacij za napravo raznih cestnih načrtov in stroškovnikov.

Deželna uprava obrača veliko pozornost tem razmeram in žrtvuje mnogo, da bi prišla v okom tem nedostatkom.

Tudi država obrača sedaj večjo pozornost tem razmeram, kar je umevno, kajti stalno ni na korist države, ako bi ostala naša kronovina v tem oziru tako zanemarjena, kakor je bila, dočim imajo kraji onkraj državne meje lepe ceste in poti in se vsled tega tudi gospodarsko naglo razvijajo.

Neoziraje se na velik cestni program, katerega hoče vlada izvesti do l. 1922 in za katerega je preudarjenih nad 5 milijonov kron, podpira ministerstvo

tudi druge cestne zveze, ki so na korist okrajem in njihovemu prebivalstvu.

Toda vse to se godi prepočasno. Nam se doždeva, da je preveč birokratizma pri tem delu. Navadno pridejo tu v poštev trije činitelji: občina, dežela in država. Semtertja stopi na mesto občine cestni odbor.

Ko pride občina po dolgem cincaju do načrta in stroškovnika za to ali ono cesto, sprejme vlada navadno na se 50% vseh stroškov; a predno pride deželni zbor skupaj, ki mora v takih slučajih tudi prispevati s primernimi odstotki v ta namen, zapade državna podpora, in predno se ta obnovi, zapade pa deželna podpora i. t. d. A naposled, ko se vendar konečno uredi finančna stran podjetja, spozna naenkrat vlada, da so načrti slabi ter da jih je treba popraviti. To pa pomnoži navadno tudi stroške, in vsa prizadevanja je treba znova začeti.

V tem oziru podajamo tu nekaj vzgledov iz novejših dob.

Županstvo v Bovcu je začelo že leta 1903 popravljati pot Bovec-Plužnje in dalje ob Kolovratu do Kala in Koritnice; a strašen požar, ki je pokončal pol Bovca, je provzročil, da je moralo županstvo to delo odpustiti.

Leta 1908 se je županstvo obrnilo na deželni zbor za podelitev podpore a brez načrtov in stroškovnika, katere je moral naposled napraviti dež. tehnični urad. Leta 1910 je prišla prošnja pred dež. zbor, a ta je ni mogel rešiti radi pomanjkanja potrebnih prilog in formalnih nedostatkov. Še le v zadnjem zasedanju je dovolil dež. zbor 1820 K podpore za zgradbo poti ob Kolovratu in 450 K za popravo ceste Bovec-Plužnje.

Županstvo je vložilo tudi prošnjo na c. kr. vlado v dosego primerne državne podpore, a do danes ni odgovora. Skoro gotovo pa je, da zapade deželna podpora, ko dojde odgovor glede državne.

Drugi slučaj. Davčna občina Lokvice v županstvu Opatjeselo je prosila vže l. 1908 podporo za razširjenje poti, ki pelje na skladovno cesto Miren-Opatjeselo. Prošnji so bili priloženi načrti in troškovnik, ki je kazal 7600 K potrebščine za ugotovitev poprave. Deželni zbor je privolil leta 1910 (16. febr.) prispevek 1600 K v ta namen. Vladi niso ugajali načrti, katere je moral konečno popraviti dež. tehnični urad, s čimur se je zvišala potrebščina na 10.500 K.

Med tem je pa dež. podpora zapadla in prošnja je morala romati zopet v zbornico. Dne 2. marca 1912 je dež. zbor obnovil zapadlo podporo in na novo dovolil še 1025 K, tako da znaša sedaj zagotovljeni deželni prispevek 2625 K.

C. kr. namestništvo je predlagalo c. kr. ministerstvu za javna dela podelitev 60% prispevka k zgradbenim stroškom, a — odgovora ni, in z delom ne more občina začeti.

Takih slučajev bi navedli lahko še mnogo; a menda vže ta zadostujeta v dokaz, da se s takim postopanjem dobra stvar preveč in po nepotrebnem zavlačuje. To velja pa ne le za ceste, marveč tudi za druga javna dela. Za vsako malenkost mora romati prošnja potom c. kr. glavarstva na namestništvo in od tam v ministerstvo in istim potom nazaj. —

Jednostavno bi postalo postopanje, ako bi imelo c. kr. namestništvo oziroma pri cestah in poteh ekspozitura za vzdrževanje cest v Gorici leten zalog, iz katerega bi se krili direktno tozadevni stroški. V tem slučaju bi lahko dovolil tudi dež. zbor primeren fond deželnemu odboru v take namene proti naknadnemu poročilu in odobritvi. Ko bi občina prosila za pomoč in zadostila vsem tozadevnim formalnostim, naj bi državni ali deželni inženir napravil potrebne načrte in stroškovnik. Komisija, sestojča iz drž. in dež. inženirja, jednega zastopnika namestništva in dež. odbora,

naj bi potem na licu mesta potrebno ukrenila, da se z delom začne in — konča, na ta način bi v kratkem času prišli do potrebnih cestnih zvez v deželi.

Dopisi.

Iz Dornberga. (Veteranska slavnost.) Minulo nedeljo dne 18. t. m. se je vršila pri nas veteranska slavnost, ki ostane vsem v najboljšem spominu. Slavnost se je namreč vršila o priliki na novo oživljene veteranske podružnice in pa o priliki 82. rojstnega dne našega presv. cesarja Franca Jožefa I. — Zjutraj ob 9. se je pripeljalo z žardinirami veteransko društvo iz Sovodenj-Rubij pod vodstvom načelnika g. Urbana Gruden. Pri vsprejemu je v izbranih besedah pozdravil goste načelnik naše podružnice g. Doplihar omenivši 82. rojstni dan našega presv. cesarja. Navdušeni živio-klici so se razlegali naokoli. Godba je zasvirala cesarsko pesem in lepa četa veteranov je z godbo na čelu odkorakala v cerkev k slovesni sv. maši, katero je daroval domači župnik preč. g. Frančišek Lavrenčič. — Po sv. maši so veterani odkorakali na dvorišče gostilne Doplihar, kjer se je zbralo obilo ljudstva. Kot govornik je nastopil g. I. Budin, ki je povdarjal: Z veseljem pozdravljam, veterane in druge goste tukaj navzoče, ki so se zbrali na tem lepem prostoru, da poživimo domačo podružnico obenem pa tu dostojno proslavimo 82. rojstni dan našega preljubljenega vladarja. Potem je g. govornik deklamiral krasno patrijotično pesem, nakar so zaorili urnebesni živio-klici. Godba je zasvirala cesarsko pesem in srčni vskliki so se vmes oglašali, ki so dajali duška patrijotičnim čustvom. — Potem je g. govornik nadaljeval: Viribus unitis, t. j. z združenimi močmi korakajmo Slovenci pogumno naprej. Mi smo in hočemo biti zvesti državljanji, udani Habsburški hi-

Lexicon Vallardi.

Enciclopedia universale illustrata. — Grande dizionario geografico, storico ecc. ecc.

Pasji dnevi so pri koncu, a vendar ni, da bi se človek bogsigavedi kako postavljaj s svojo med tem časom nabrano modrostjo. Sicer je dosti takih porednežev med pisatelji in kritiki, a mi se hočemo držati bolj solidne podlage in zato bomo govorili raje o tuji modrosti, ne o svoji. Boltatu Pepe sicer prodaja vedno le svojo modrost, a to naj nas ne moti. Odprli smo tedaj te dni gori imenovano znanstveno enciklopedijo, ki je takole sestra nemškega Meyerjevega leksikona po razsežnosti, a ima vse polno prav pasjednevskih slabosti. Se takoj vidi: leksikon je možak, krepek in trden, enciklopedija pa bolj ženske narave, morda nekoliko hysterična. Pobrskali smo malo tupatam, brez pravega cilja, le tako bolj za zabavo. Tu imamo n. pr. karto z naslovom »Adriatico mare« in sosedne dežele. Imena krajev so naravnost frapantno italijansko tiskana, kot n. pr. Laibach, Zirknitz, Terglou, Klagenfurt, Cilli, Drava itd. Od kje so pobrali Italijani to nomenklaturu, vedi sam Bog; originalna ni in če je, kaže laško znanost v revni luči. Tudi naša Ajdovščina je dobila

»gnado«, da sme stati v tem naučnem slovníku. Pod Aidussina čitamo namreč: »Distretto del Friuli orientale, nella provincia di Gorizia, con 13.000 ab.« Ni, da bi človek kaj rekel, kaj! Rešpekt je že potreben. Da ležijo naše Črniče v tako čudnih krajih, se mi ni niti sanjalo, a tu berem črno na belem: »Cernizza. Comune della provincia del litorale Veneto-istriano«. Kje, kaj, kam? bo lahko vprašal radovedni čitatelj. Zanimivo je gotovo, da je omenjenih toliko precej majhnih krajev z avstrijskega Primorja, a nikjer ni povedano, kje prav zaprav leže. Ali ni bil tu poleg neznanja tudi gotov namen odločilen? Da bi bil kdaj Komen v Istri, še nisem slišal, a tu berem nekaj takega. Comen — niti ne Cominiano — capoluogo di distretto nel litorale istriano, nella provincia di Gorizia con 2550 ab. Il territorio e montuoso ed appartiene al Carso (= spada h Krasu). Kajpak da spada; saj je Kras, nele spada! Devlin je »villaggio italiano dell'Austria-Ungheria«. Saperlot je to znanstveno! — Pod besedo Fiume je skromen, skromen člančič, a še skromnejša je slika, ki naj kaže Reko. Katero ribiško gnezdo bi to bilo, mi ni znano, a mesto to ni nobeno. — Naše Bovčane so ti laški »vseznalci« potisnili nazaj v Napoleonove čase, če ne morda v staro Ilirijo, kajti tu berem: »Flitsch. Comune dell'I-

liria«. To je rečeno kratko, pa »kroftno«, kaj? — Veselil sem se na članek o Gorici, kajti prepričan sem bil, da se je tu pokazala italijanska učenost in briljantost v vsej svoji moči. No, ta člančič je v resnici tako klaverno, da se Bogu vsmili. Ali res ne vedo več in natančnejšega o »laški« Gorici? Berem še celo take reči, da je grad nekdanjih goriških grofov sedaj spremenjen v ječo — »ora convertito in prigione«. Da bi te, to pa imponira! — Gradec je »tam v štajerski deželi«, a da se take reči tam vidijo, tega bi človek ne slutil. Na hrbcu sredi mesta se dviguje krasna katedrala, pravi ta Vallardijeva učenost. Tega gotovo še ne vedo graški penzjonisti, ki krmijo kose v mestnem parku. V Idriji izdelujejo res čipke, a se ne pečajo z izdelovanjem svile; tudi ni tam nikakih železnih in bakrenih rudnikov, kakor so to »pogrontali« v Lahih. — Uboga Ljubljana ima občinsko palačo v staronemškem slogu — v resnici je pozna renesansa — polrazdrt grad, »che corona lo Schlossberg, il Burg ecc.« Čisto nove reči v Ljubljani, kaj? Tudi ljubljanski jezik je nekaj posebnega. »La lingua del popolo è il vendo, dialetto slavo misto di parole tedesche e italiane«. Temu jezikoslovcu bi se odkril pri najhujši zimi, tudi če imam na glavi plešo kot ščip na nebu. Ta pa zna, ta! To je čisto nov jezik, »il vendo«, me-

šanica slovenščine, nemščine in italijanščine. Kje si, žane z Iblane, les se pojdi učiti, potem se postavi! Istra je sicer »neodrešena« dežela, a tako malo poznana tem gospodom kot kaj drugega. Pod besedo Pisino stoji sicer, da je mesto sredi Istre »quasi nel centro dell'Istria«, a slika zraven kaže malo pristanišče ob morju in kar je še najlepše, je ista kot za mesto Reko. Človeku, ki pozna nekoliko znanstveno delo, se je žijo lasje pri takih »kozlih«. Poja je seveda najbolj laško mesto v Primorju — è città eminentemente italiana Vspričo drugih »učenosti« tak entuziazem več ne vleče, tudi če gre kdo z bobnom od spredaj. Pa kaj hočemo, saj so še naši Tolminci čisti Lah; tako se vsaj here v tem čudovitem leksikonu: »Bor-go italiano dell'Austria-Ungheria«. — Da Italijani zahtevajo univerzo na vse kriplje, je razumljivo, če pogledamo v tej enciklopediji članek »Austria«, kjer se beró o šolstvu naravnost velike reči. Med univerzitetnimi mesti je namreč Praga z nemško in grško univerzo. In če imajo Grki v Pragi svoje vseučilišče, zakaj bi ne imeli tudi Lah svoje. Z ozirom na take »znanstvene« vspehe, je seveda tudi skrajno potrebna. — Poglejmo še, kaj so po Vallardiju Slovenci: »Sloveni, Slovenci o Slolinuzy(?). Popolo slavo delle provincie austr. dell'Istria, della Car-

li gospodje okoli »Edinosti«, je šlo sedaj rakom žvižgat. Tako nesramno zavijanje, taka hinavščina je pri honetnih ljudeh sploh nemogoča. V štirih številkah je »Edinost« prav grdo napadala g. župnika Kadenara, podtikala mu je, kakor smo videli, razna hudodelstva in celo »kak zločin« in sedaj pride s solzavo romantiko, češ, mi smo poročali le »fakt«. Čitatelji naj sodijo sami. S takim listom in s tako stranko kot jo zastopa pa proč od nas, proč od našega ljudstva! Tu vidijo naši čitatelji lahko, kakšna je naša »tetka« »Edinost« in kakšno mora biti njeno delovanje za ljudstvo. Človek res ne more reči drugače kot: fej te bodi!

Prošnja in želja. Iz uradniških krogov v mestu: Na cesarjev rojstni dan smo bili uradniki pri slovesni sv. maši v stolnici. Med sv. mašo po evangeliju je imel res krasen in dnevu primeren nagovor duhovnik č. g. Marolt. Le žal, da se ta govor ni ponovil tudi v slovenskem jeziku. V cerkvi je bila gotovo nad polovica Slovencev. Enako je bilo tudi med navzočimi zastopniki raznih oblastev mnogo Slovencev. — Zato izražamo prošnjo in željo v imenu mnogih pri sv. maši navzočih Slovencev, da bi se v prihodnje ob takih prilikah poleg italijanskega govora poskrbelo tudi za slovenski. X.

Tomboła v prid »Slov. sirotišča« se bo vršila dne 29. sept. t. l. Srečke se že prodajajo. O priliki tombole bosta pevška zbor »Slov. kat. delavskega društva« in društva »Skalnice« pela na dvorišču »Central« razne pesmi.

Preč z nemškimi napisi! Popotnik nam piše: Nekatera naša županstva imajo krajevne napise še vedno nemško-slovenske. Zakaj tako? To ni potrebno, še manj obvezno, pač pa za Slovence sramotno in ponižujoče. Stran ž njimi. Samoslovenski napisi naj bodo! Tujci, ki potujejo skozi našo deželo naj spoznajo, da prebivajo na Goriškem zavedni, narodno probujeni ljudje. Slavna županstva naj upoštevajo ta opomin.

Kako so ljudje zašli v zanjko »Trgovsko-obrtne zadruga«. Ko so se začele širiti govorice, da »Trgovsko-obrtne zadruga« ne plava v posebno ugodnih vodah, je več članov iste poplačalo svoj dolg. Pri tej priliki pa so ljudje pozabili odpovedati svoj delež, ki je znašal le dve kroni. Ljudje se namreč niso zavedali, kaj pomeni imeti delež pri denarnem zavodu z neomejenim jamstvom. Ko so zapuščali sobo, rekali so navadno: »Zdaj smo vse plačali, kaj ne?« Dotični uradniki so jim seveda odgovarjali: »Da, da, sedaj ste vse plačali. In tako so odhajali ljudje iz »Trgovsko-obrtne zadruga« ne da bi slutili, da bode zanje njihova nevednost in pozabljenost tako usodepolna. Mislite si torej njihovo presenečenje, ko so dobili znano povabilo, naj plačajo za enkrat 300 K. Takih nesrečnežev je vse polno, ki se danes praskajo za ušesi, ali žal, da prepozno.

Likvidacijski odbor »Trgovsko-obrtne zadruga«. Likvidacijski odbor »Trgovsko-obrtne zadruga« je tako-le sestavljen: Fran Žnideršič c. kr. ravnatelj v Gorici, predsednik; Kačič Ivan, dirigent podružnice »Ljubljanske kreditne banke« v Gorici, popredsednik; dr. Janko Kersnik, ravnatelj »Kmetijske posojilnice v Ljubljani, Anton Klun, posestnik v Gorici, Kravos Ivan, sedlar v Gorici, Ruml Ivan, prokurist »Šporobanke« v Trstu in Vošnjak Mihael, hišni posestnik in bivši državni poslanec, v Gorici.

Strah goriških laških liberalcev. — Vsemogočnim laškim liberalcem goriškim dela strah »Gospodarska zadruga v Vrtojbi« s prirejanjem shodov v mestu. »Corriere Friulano« z dne 20. t. m.

opisuje nekaj kakor fijaško »Zadruga« na shodu v Gorici pretečeno nedeljo. Kakor smo se natančno informirali, je sklicala »Zadruga« za pretečeno nedeljo zaupni shod v gostilno Kralj na Livadi za ulico Orzoni.

Na shod so prišli z malo izjemo vsi kmetje tamkajšnje okolice. Nepovabljeni pa so prišli tudi nekateri iz Podturna pod vodstvom znanega voditelja laških liberalcev, Goriana. Gostilna Kralj nima posebnih prostorov, kjer bi se mogel obdržati shod nemoteno, ima namreč edino pivnico, kjer so bili zbrani kmetje in drugi pivci. Vsled tega je vodstvo »Zadruga« pozvalo kmete, naj se zberó zunaj pri mizah, kjer se jim bo pojasnil namen shoda. To se je tudi zgodilo ter skupno določilo, da pripravi »Zadruga« za italijanske kmete pravila v italijanskem jeziku, nakar se nanovo skliče shod.

»Corriere« hoče celo stvar tako zaviti, češ, da je namen »Zadruga« pritegniti laške kmete pod Slovence ter jih odtrgati od laške narodnosti. Vsled tega očita italijanskim kmetom, pristašem »Zadruga«, da so narodni izdajalci, ker se družijo s Slovenci.

Opozarja se dotične kmete, naj jim nikakor ne imponira takšna pisava ljudi, katerim so kmečki interesi deveta briga. Tem ljudem je le za politiko; zadrugarjem v »Gospodarski zadrugi« pa le za gospodarski dobrobit in povzdigo kmeta brez ozira na narodnost ali politično naziranje posameznikov. Kot taki prihajajo zadrugarji iz Vrtojbe tudi med Lahe.

Kar očita »Corriere« kmetom, da so narodni izdajalci, ker se družijo s slovenskimi kmeti pri kupčiji s krompirjem rečemo: Goriški italijanski kmetje naj očitajo tudi svojemu županu Bombiču, da je narodni izdajalec, ker je združen pri kupčiji s krompirjem s Slovincema. Pri tej kupčiji torej ne igra narodnost ali politika prav nobene vloge. Tu poznamo le enaki krompir in enaki denar, naj je ta od Slovencev ali Italijana.

Izdajalci svojega rodu so — po »Corrieru« — vsi oni Lahi, ki se družijo s Slovenci. Potemtakem so izdajalci tudi goriški laški trgovci, ki celi božji dan čebļjajo v svojih trgovinah s Slovenci in ki se bore na ta način za svoj vsakdanji kruh. Tudi goriški magistrat je potemtakem izdajalec italijanskega naroda, ker pobira od Slovencev tržne pristojbine. Zato svetujemo Lahom: Ubogajte nasvete »Corriera«, in ko pridejo Slovinci v vaše »botege«, zapodite jih ven, da ne bodete izdajalci italijanskega naroda. Enako mora zapoditi goriški magistrat vse Slovence z goriškega zelenege trga, da ne bode še nadalje izdajalec. Ako bodo vsi tako naredili šele potem se bodeta cedila po »laški« Gorici med in mleko in edino to bo »rešilo Gorico — gospodarskega propada!!! Živio! Le tako, gospoda okoli »Corriera«! Vas bo poprej konec!

»L'eco« dne 22. avgusta poroča iz Gradeža gradeške fenomene, kakor pravi dopisnik. Razne stvari, ki so v modernem kopaljšču čisto navadne in nikogar več ne motijo, se mu zde nekako eksotične in nenavadne. Tako se mu zdi čudno, da postrešek zakliče: Träger bitte. Revček pač ne ve, kaj naj bi klical. Kliče nemško radi tega, da bi se nikomur ne zameril. Na nekem voziču vidi dopisnik napis: mlekarska zveza, ki ga precej zbode v oči. To pač ni nič hudega. Saj smo v domači deželi in Slovencev je na Primorskem še precej dosti, kaj! In ako želi čašo piva, ga mora prositi po nemško, ker v Wiener-Pension natakariji laško ne razumejo. Ako stopi dopisnik na ulico, mu zijajo nasproti napisi kot: Bäckerrei, Schuhmacher, Molkerei itd. in tudi napis »Živnostenska Banka« se blesti na nekem po-

slopu. Na to kliče dopisnik vse »nostrli italianissimi, i nostri mazziniani« češ, kje ste, da se tu ne pokažete. Mi skoro lahko zagotovimo, da kliče zastoj, kajti tisti gospodje, katere on misli, se bodo raje poskrili kot šli reševati gradeško in aljanstvo. Sicer pa se iz tega vidi, da Gradež sploh ni kako laško kopaljšče.

»Corriere-jeva rubrika« »La collaborazione del pubblico«, ki je bila naperjena zlasti proti Slovincem, je menda že umrla. Od zadnje sobote se ni oglašil noben »laborant« več in še zadnji članek ni drugega kot plehka replika. Gre se za tezo, ali imajo take osebe, ki niso prvotno v kaki občini, pozneje tudi kake ingerence v isti občini ali ne. — Nekdo se je izjavil proti »Corrieru«, ki trdi, da ne, tako: »Ako imajo iste dolžnosti — t. j. plačevanje davkov itd. potem imajo tudi iste pravice«. Pa »Corrieru« to ni prav. On trdi, da tak, ki niso potomci starih in prvotnih stanovalcev, nimajo besede pri občinski upravi. Za svoj denar uživajo oni sicer od mesta take le koristi: ceste, trge, vodnjake, luč, javno higijeno, mestno policijo itd. To so res »vantaggi«, da, to se že mora priznati! Ceste in trgi polni smeti in prahu, vodnjaki skoro v pokoj, luč klaverna, o javni higijeni stranišč itd. niti ne govorimo, za mestno policijo na trgu se tudi iz srca zahvaljujemo. Sicer pa ad vocem »stari in prvotni stanovalci« eno vprašanje za kakega »collaboranta«, ali so bolj stari razni Tomsigi, Malnigi, Vodopiuzzi, Pinausigi, Bombigi, Coosi, Persigi, Marussigi, Janeschi, Cociancigi itd., ali niso ti gospodje morda bili prej Tomsič, Malnič, Vodopivec, Pinavčič, Bombič, Kos, Persič, Marušič, Janeš, Kocijančič itd. Skoraj bi rekli, da so oni s »pipami« starejši, torej imajo po »Corrieru« ti-le občinske pravice, a ne oni na — i g. — Sicer pa kakor rečeno, je brzkone ta »collaboracija« zaspala in se več ne bo pojavila. Koristi pač ni bilo in ne bode od nje, zato pa naj v miru počiva. Mi pa gremo naprej svojo pot, ali je to »laborantom« prav ali ne.

Vojaški nabori. Letošnji glavni vojaški nabori za politični okraj goriška okolica se bodo vršili in sicer: za sodni okraj goriška okolica Podturnom v torek dne 3. septembra za občine: Grgar, Trnovo, Čepovan, Vrtojba, Prvačina, Vogersko, Tribuša, Opatjeselo. V sredo 4. septembra za občine: Št. Peter, Dornberg, Kojsko, Ozeljan, Osek, Šempas. V četrtek 5. septembra za občine: Solkan, Št. Ferjan, Ločnik, Renče, Sovodnje. V petek 6. septembra za občine: Št. Andrež, Podgora, Bilje, Miren in tujci. — Za sodni okraj kanalski v kanalskem občinskem uradu v soboto 7. septembra za občine: Kanal, Deskle, Anhovo, Ajba, Avče, Ročinj, Kal. — V pondeljek 9. septembra za občine: Bate, Banjšice, Lokovec. — Za sodni okraj ajdovski v ajdovskem občinskem uradu v torek 10. septembra za občine: Ajdovščina, Črniče, Gojače, Vrtovin, Kamnje, Sv. Križ, Skrilje, Lokavec, Velike Žablje. V sredo 11. septembra za občine: Rihenberg, Dol-Otlica, Šmarje, Gabrije. — Nabori se bodo pričeli v vseh nabornih krajih ob 8. uri zj. — C. kr. okrajno glavarstvo opominja mladence, naj se dostojno vedejo in da morajo priti snažni in trezni pred vojaško komisijo, sicer bodo kaznovani.

»Alojzijevišče« vabi vse člane in dobrotnike na letni občni zbor, ki se bo vršil petek 30. t. m. ob 10. uri predp. v prostorih centralnega semenišča. Dnevni red: 1. Delovanje »Alojzijevišča«. 2. Odobritev računov. 3. Slučajnosti.

Taskovna pomota. V zadnji številki »Gorice« se nam je vrnila neljuba in moteča pomota. V članku »Še enkrat Livško jezero« mora stati v 14. vrstici namesto »v vsaki stvari« — »v takti

stvari«, kar naj blagovole cenj. čitatelji popraviti.

Na Dunaju aretiran pustolovec iz Št. Ferjana. V torek so na Dunaju aretirali 19-letnega Alojzija Lenardič iz Št. Ferjana. Lenardič je bil svoječasnó izključen iz goriške realke. Potem je študiral na trgovski in tudi na kmetijski šoli. Nikjer ni napredoval. Nato ga je mati poslala na Dunaj, da si najde kako službo. Na Dunaju pa je nastopal kot dragonski častnik, kot aviatik, posestnik avtomobila itd. Na ta način si je zagotovil gotov kredit in je tudi osleparil dva trgovca v Floridsdorfu za 900 K. Sedaj pa ga imajo na Dunaju lepo pod ključem.

Vol se je v četrtek prestrašil pred goriško klavnico ter je potem bezljal po mestu ver ur. Ljudstvo je bilo prestrašeno. Zvečer so vola ulovili ter ga odvedli domov.

Cesta Biljana-Križ. Vprašanje o tej za Biljano potrebni cesti se je vleklo že od l. 1904. S pomočjo deželne in državne podpore pa je biljanska občina letos cesto dovršila. Pred kratkim je županstvo v Biljani naznanilo deželnemu odboru, da bo cesta kmalu končana. Ob enem je županstvo prosilo, naj bi deželni tehnični organ cesto kladiral.

Vojaška vest. V četrtek zjutraj je zapustil 47. pešpolk naše mesto ter se peš podal na manevre na Kras.

Umrl je v torek zvečer v bolnišnici usmiljenih bratov oni Anton Pavlin, ki je hotel pokazati svojo moč s tem, da je dvignil nad glavo sodček piva, ki mu je potem padel na glavo in prsa, kakor smo svoječasnó poročali.

Sleparski »zdravnik«. V hišo posestnika Josipa Perdec v Štandrežu je te dni prišel neki Imbre Markovič iz Moščenic blizu Voloskega. Perdecu je rekel, da je izvedel, da je njegova žena bolna ter da jo bo ozdravil, ker je zdravnik. Zahteval je petkronski komad denarja, s katerim bo po licu drgnil bolnico, ki bo potem v par urah okrevala. Perdec je dal temu »zdravniku« petačo. Markovič je odpravil svoje delo ter jo potem, ko je vtaknil petačo v žep, popihal. Perdec je Markovič-a naznanil policiji, ki ga je spravila pod ključ. Te dni pa mu je sodnik prisolil 12 dni zapora, ker zna tako dobro »zdraviti«.

Radeckijev veteran ponesrečil v Anhovem. Dne 15. t. m. opoludne se je vračal iz Kanala domov v Anhovo 86-letni Radeckijev veteran Štefan Markič. Na mostiču čez potok pred Anhovem pa je omahnil ter padel v potok kake 3 m globoko tako nesrečno, da je vsled zadobljenih poškodb par ur pozneje umrl. — Dne 17. t. m. se je vršil pogreb, katerega se je udeležilo vojaštvo ter mnogo drugega občinstva. Ob grobu so vrlemu veteranu vojaki v slovo ustrelili, nakar je podpolkovnik ob odprtem grobu navedel vrline pokojnika ter ga postavljaj svojim vojakom za vzgled. — Markič se je pod Radeckijem vojskoval v letih 1848 in 1849. Zanimivo je, kako si je v neki bitki rešil življenje. Markič je bil pri konjenikih; ko se je moral njegov oddelek umakniti premoči sovražnika, je kroglja ustrelila njegovega konja, ki se je zgrudil z jezdecem na tla. Da bi ga zasledujoči sovražnik ne poteptal, je potegnil na se tri mrliče, ki so ležali v bližini ter ostal v tem neprijetnem položaju, dokler ni bilo nobenega sovražnika več v bližini. Potem je vstal, ulovil konja brez jezdeca ter jo popihnil zopet k svojim.

Odprti lekarni. Od 25. t. m. do 1. septembra bodete imeli pomočno službo lekarni: Cristofolletti - Kurner.

Iz preiskovalnega zapora so izpustili Marijo Maraž iz Št. Ferjana, o kateri smo poročali, da je bila s sinovi

Vsem gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist
obmejnim slovincem.

ši, na katero smemo z gotovostjo računati, da nam bo pomagala k srečnejši bodočnosti. Bog hrani Habsburško hišo in ves slovenski rod. — Nato je godba zaigrala »Hej Slovani«. Bil je nepozaben trenutek. — Ob 1/2 popoldne je bil skupen obed pri Dopliharju, katerega se je udeležilo nad 100 oseb. Opazili smo gg. župana, orožništvo in druge ličnosti. — Po obedu so se društva dala fotografirati. — Ob 4. uri je došla deputacija osrednjega veteranskega društva iz Gorice in sicer: poveljnik g. I. Simčič ter odbornika gg. M. Nežat in I. e. k. r. Potem se je začela veselica. Le prekmalu je potekel čas. Zvečer nas je počastila tudi meščanska garda iz Sv. Križa. Cela slovesnost je potekla mirno in uzorno in ostane vsem v najboljšem spominu. **Veteran.**

Iz Sovodenj-Rubij. Na prijazno povabilo novooživljene podružnice veteranskega društva v Dornbergu se je naša veteranska sekcija odzvala in se polnoštevilno udeležila veteranske slavnosti dne 18. t. m. na rojstni dan našega presv. cesarja. Podpisani odbor se čuti dolžnega, izreči svojo iskreno zahvalo sl. dornberški sekciji veter. društva, ki nas je tako veličastno sprejela in tudi drugemu mnogobrojno zbranemu občinstvu. Lepa hvala gg. iz Gorice, g. poveljniku Simčiču. Hvala g. načelniku dornberške podružnice za izvrstno postrežbo. Živelj Dornberžani! Pomnožimo veteranske vrste! Z geslom: Vse za vero, dom, cesarja korakajmo naprej! **O d b o r.**

Iz Rihenbergga. Tukaj se pripravljajo odbori, da bodo kar brez vsega dovoljenja začeli zidati tri cerkve: eni jo bodo zidali v Brjah, drugi v Rihenbergu, tretji pa bodo staro cerkev popravili. Pravijo, da imajo denarja dovolj na razpolago. Za brejsko cerkev je denar pri brejski posojilnici, za rihenbergško cerkev pa bodo založili sami, kar ga še primanjkuje za popravo. Za novo cerkev v Rihenbergu pa imajo nabrani denar po knjižicah, katere jim bo moral izročiti prečastiti g. župnik. Torej vidite, da liberalci so za cerkve.

Cesar imamo eno leto premalo, drugo nam pride pa preveč. Lani smo imeli premalo deževja, letos ga pa imamo že preveč. Lansko leto nam je suša vse pridelke uničila ter sta radi bede priskočila na pomoč deželni odbor in visoka vlada. Visoka vlada nam je zagotovila po več prošnjah za ajdovski okraj 40.000 K; na Rihenberg je prišlo od tega zneska 8300 K. Ta znesek je edino določen za popravo občinskih cest, in sicer polovica denarja za občino Brje in druga polovica za občino Ri-

niola e delle regioni circostanti. — Lo sloveno non è che un dialetto della lingua serbo-croata. Čitatelj naj primerja to definicijo z ono o ljubljanskem jeziku! Slovane deli pa ta famozni »dizionario« takole: »1.) rusi; 2.) bulgari e serbi (serbi, croati e sloveni). I secondi si dividono in cechi, polacchi e vendi o soabi(?)« — To se pravi jasnost in znanje! Tu ima človek takoj jasen vpogled v vso stvar in pred takim učenjakom se mu vzbudi grozno spoštovanje.

Ti primerki naj zadostujejo; gotovo pa niso še vsi, le kolikor smo jih tako o priliki našli. Take stvari nekako protežira neka »Società per l'emancipazione intellettuale«, kakor stoji to tiskano na zvezkih tega leksikona. Da, da intelekt se pa že povzdigne na podlagi tako točnih podatkov. Kako uzoren je n. pr. češki Ottov, Slovník naučný, če ga primerjamo s to 2000 letno kulturno učenostjo. Tako delo, ki je tisočem in tisočem vir vsega njih obširnejšega znanja, bi pač moralo biti vse drugače izdelano kot je to. Akribija, stroga znanost in vestnost so podlaga take zbirke, drugače ni za rabo. — Sicer nas vsa stvar dosti ne briga; podatki smo hoteli našim čitateljem nekoliko ne prerese- **nega gradiva in čtiva ob koncu letošnjih**

henberg. Na dan razdelitve tega zneska v Ajdovščini se je v navzočnosti gospodov županov in podžupanov napravil zapisnik, da se ima ta denar porabiti le za »občinske ceste« in ne za druge še tako potrebne namene. S tem bodo mali in veči posestniki nekoliko odškodovani, da jim ne bode treba drugo leto za občinske ceste plačati nobenih doklad.

Zahtevamo torej, da dajo gg. župani tudi posestnikom nasprotne stranke priliko zaslužiti si kako kronico. Računi o porabi tega denarja naj torej izkazujejo, da se je pri porabi in razdelitvi denarja pravično postopalo. Nikakor pa ni dopustno, da bi se napravila s tem denarjem privatna gnojišča ali vodnjaki ter vodotoki; tudi sosedne in poljske poti se nimajo popraviti s tem denarjem — najmanj pa je umestna uporaba tega denarja za odškodnine županom in podžupanom za potnine in zamude.

Vse to zahtevamo z vso odločnostjo in ne bomo trpeli, da bodo odkazovali delo in plačilo taki ljudje, ki nimajo do tega nobene pravice.

Posestniki.

Iz Gor. V predzadnji številci »Gorice« in v trž. »Edinosti« sem bral članek glede avtomob. prometa po Soški dolini. Spoštovani g. urednik me poznate in veste, da se ne oziram ne na podjetje Ostan, ne na ono poštnih avtomobilov, ali resnici na ljubo moram objektivno javiti, da nikakor ni v interesu občinstva, ako se protežira eno in drugemu se prepoveduje prevoz oseb. — Brata Ostan sta izkazala prebivalstvu veliko uslugo, ko sta uvedla pred 2 letoma avtomobilno vožnjo. Gotovo sta veliko riskirala. Nam se gre v prvi vrsti za splošno korist. Naše ljudstvo, delavci, mladeniči - vojaki in priprosti kmetje, ne morejo plačevati tako visoko cen kakor bogati letovičarji in druga gospoda. Zraven tega je treba čakati pri Sv. Luciji na poštni avtomobil do 4. ure popoldne, Ostanov avtomobil pa gre že navadno opoldne proč. Koliko naših ljudi mora vsled tega čakati in zapravljati brez potrebe čas in denar. Komu je to v korist? Zato se dogaja, da gredo ljudje rajše peš ali pa si najamejo lojterske vozove. Še večkrat pa se primeri, da je poštni avtomobil natlačen (tudi na streho stlačijo ljudi) in še vedno ostane mnogo oseb, ki ne dobé prostora. Ako se hoče gospoda nobel voziti, naj se vozi kakor ji drago; zato pa pustite tudi siromaku, da se pelje po svoji volji in kakor mu boljše kaže.

Op. uredništva. Objavili smo ta dopis zato, da se sliši tudi druga plat zvona in s tem je ta zadeva za nas končno rešena.

Politični pregled.

Sklicanje deželnih zborov.

Nižjeavstrijski deželni zbor je sklican za 25., bukovinski pa za 10. okt.

Službena pragmatika za državne uslužbence.

V začetku septembra se sestane pododsek gospodske zbornice, da bo razpravljala o službeni pragmatiki državnih uslužbencev. Iz raznih poročil je posneti, da ni glede definitivne rešitve tega vprašanja v tem pododseku nobene edinosti, tako da je pričakovati, da se bo stvar za mnogo zavlekla.

O notranjem položaju v Avstriji.

Neki vodilni poljski politik izjavlja, da izprememba vlade ni odvisna zgolj od češko-nemške sprave, marveč tudi od drugih momentov. Kar tiče osebnih izprememb, jih šele izvedejo, ko se pokaže, če Stürgkh okreva ali ne. Če okreva, ostane ministerski predsednik, ker mu krona zaupa. Dr. Brafov naslednik postane češki vseučiliški profesor dr. Horacek ali pa poslanec Viszkovskij. Izključeno ni, da odstopi bolehní trgovinski minister dr. Rössler. Kar se tiče poljskih ministrov, ni gotovo, če dr.

Ogrski ministerski predsednik v avdijenci.

V četrtek je bil v Ischlu od cesarja v avdijenci sprejet ogrski ministerski predsednik Lukacs. V ti avdijenci je Lukacs poročal cesarju o položaju na Hrvaškem. Poroča se, da se bodo vsled tega poročila izvršile v prihodnjem tednu važne spremembe na Hrvaškem. Po avdijenci je imel Lukacs pogovor s kraljevim komisarjem Cuvajem. Govori se, da bo prihodnji teden tudi konec komisarijata na Hrvaškem.

Laško - turška vojna.

O vojni je pravzaprav težko kaj pisati kajti prave vojne že dolgo več ni. Tupatam je še kaka mala praska, a vse skupaj v resnici ne pomeni nič. Laška armada je tam kjer je bila, posamezni bataljoni se včasih udarijo, a večinoma menda spé v skromnih afrikanskih šotorih in si palijo svoja trudna hrbtišča. General Caneva gre v pokoj, a za jesen se obetajo zopet novi »napadi«. List »Avanti« poroča, da udarijo v jeseni Lahij v libijsko osredje. V ta namen odpošlje Italija prav močan kor vojaštva v Afriko, na čelu mu general C a d o r n a. Nekateri turški listi poročajo o malih pobojih pri Derni in Tobruku, kjer so vrgli tudi par bomb iz aeroplanov. Vprašanje o miru je vedno bolj pereče. Že zadnje švicarske konference niso ostale brez uspeha, a sedaj se pričakuje še več. Sicer je v Turčiji precej elementov, ki so proti miru in zahtevajo, da se dementira vsako tozadevno vest. Iz vsega političnega položaja Turčije in Italije je pa razvidno, da si želi ta in ona miru in da sti ga obe potrebni. Sedaj naj bi se dogovorili turški in laški diplomati v Parizu o tej stvari. Hilmi-paša je baje zahteval od Italije svoj čas 200 milijonov lir odškodnine ako hoče imeti suvereniteto čez Tripolitanijo in Cirenajko, kar pa so Italijani seveda odklonili. Gotovo pa se bo Turčija udala glede na svoje domače skrajno brezupne razmere mirovnim pogojem, ker je z ozirom na pariški pogajanja odposlala iz Smirne šest divizij na macedonsko mejo, kar kaže, da ni pričakovati več laških napadov na maloazijsko obrežje. Francoski list »Echo de Paris« je mnenja, da bo po njegovih informacijah oktobra ali novembra sklenjen definitivni mir. Kakor na Turškem tako so tudi na Italijanskem stranke, ki so proti miru, ki hočejo vojsko in konečno podjarmljenje Afrike. Taka stranka so laški nacionalisti, ki so dosti pripomogli, da se je vzbudilo v Lahih tako zanimanje za vojsko. Njih mnenje je, da se razmerja ne dajo drugače urediti kot potom pobojev in vojske. Ta stranka ne bo za mir, a kljub temu se bo vlada gotovo odločila, da se konečno uredi te res »afrikanske« razmere. Da bodo Italijani stavili raznovrstne častne itd. pogoje to je razumljivo, a če bo sila velika bo šlo kot navadno tudi brez teh.

Darovi.

Za »Šolski Dom«:

došlo našemu upravništvu: Nabralo častito omizje o priliki cerkvenega shoda v Medani K 6'06.

Domače in razne vesti.

Odlikovanje. Cesar je podelil pisarniškemu ravnatelju pri tuk. gozdnem vodstvu g. Miroslavu pl. Benigni povelje njegovega upokojenja naslov cesarskega svetnika.

Odlikovanji. Za zasluge na gasilskem polju je dobil častno svetinjo Peter Vuga v Kanalu. — Cesar je delil znani pisateljici Mariji pl. Egger v Gorici, vdovi po bivšem odvetniku in poslancu, zlat križec za zasluge s krono.

»Edinosti« v album. Naša tržaška prijateljica je postala v zadnjem času zelo čudna. Sicer jo poznamo že dalje časa in znane so nam vse njene slabosti, da bi se ne moglo reči samo sebe in do-

in tajenju resnice. Danes piše tako, jutri drugače, a spominja se seveda ne več, kaj je napisala. Ali računi na kratek spomin svojih čitateljev, ali na svoj pomen kot svetovni list z nebrojnim gradivom, kjer se marsikaj spregleda v obilici »senzacionalnih in izvornih« vesti. Pred kratkim smo že konstatirali jako zanimiv slučaj z ozirom na »senzacionalne« vesti o slovenskem učiteljsku v Gorici. Sedaj imamo drug nekoliko manj senzacionalen, a toliko bolj karakterističen slučaj za »Edinost« in njeno časnikarsko kavalirstvo. »Edinost« dne 20. avgusta poroča: da »je bil župnik Kadenaro v četrtek izpuščen iz zaporu in je ustavljena proti njemu tudi vsaka daljna preiskava. To priliko so porabili listi kakor »Slovenec«, »Gorica« in kakor se že imenujejo listi te baže, da so planili po teh preklicanih liberalnih listih — med katerimi je imenovana »Edinost« na prvem mestu — ki so baje zakrivali, da je župnik Kadenaro sedel dva meseca v zaporu. — Vendar da odgovorimo na sumničenja gori omenjenih listov, v kolikor se tiče našega lista: Mi smo beležili fakt, da je bil Kadenaro aretiran in obenem tudi vzrok, zakaj je bil aretiran. Storili smo s tem le svojo časnikarsko dolžnost in nič drugega itd.« Tako piše »Edinost« 20. VIII. 1912. — Kako so beležili ti gospodje »fakt«, da je bil g. K. aretiran, to je razvidno že iz prve notice o tem dogodku, ki jo je prinesla »Edinost« dne 23. junija t. l. »Nameravan atentat? — Župnik osumljen volunstva. — Aretacije«. Tak je že naslov. Potem sledi dopis iz Ročinja, kjer se pripoveduje, da je bil aretiran Anton Ipavec in »g. Josip Cantinaro«. Zakaj, je tudi razvidno že iz prvega odstavka. Seveda list, ki priobčuje le fakta, ni bil s tem zadovoljen, ampak piše dalje: Kakor se splošno govori, dolže Cantinaro špijonaže, češ, da je sokriv, da je bila pred letom dni okradena stotnijska blagajna lovske stotnije na Srednjem itd. — ter poskusa zažiga vojašnice istotam pred nekaj meseci, itd.« Torej tu se podtikuje č. g. župniku še sokrivda tatvine in poskus zažiga. Ali je to le »fakt«? Nadalje sledi cel »historijat« o živini, o turistovski palici, o črni ruti, o skoposti, o hlevih in celo o — kravjeku. Ta po »Edinosti« spada gotovo k »faktom«. Opis g. župnikovih razmer je pač tak, da ne bo »Edinost« nikogar izmed pametnih bralcev prepričala, da je napisala le »fakt«, ampak to je že insinucija. A s tem še ni bilo zadosti. Dne 27. junija t. l. ima »Edinost« zopet članek: »Nameravan atentat v Ročinju«, kjer se sklicuje v začetku na »Sočo« in pravi, da se vsa stvar kakor »Soči« zdi tudi njim neverjetna, »a mi smo dobili svoje poročilo od povsem zanesljive in zaupanja vredne strani. — — — Če se je šlo tu res za atentat na nadvojvodo ali za kaj drugega, to je stvar, ki naj jo dožene sodnija, a z ozirom na kvalitete Kadenare ne bi bilo čudno, če bi bil on za denar opravljal špijonsko službo za Italijo«. Zadnji del stavka smo podčrtali mi in kaže dovolj jasno, da je »Edinost« pisala malo več kot »fakt«, da so gospodje uredniki storili več kot svojo dolžnost kot kronisti. Čuda, da niso poskusili še z Lombrozovo črepinjsko teorijo in gotovo bi se jim bilo posrečilo dokazati, da je bil g. župnik Kadenaro že ob rojstvu odločen za »špijona«. Dne 2. julija t. l. je »Edinost« priobčila tudi samo »fakt«, da je bil Kadenaro aretiran ter ponatisnila oni bedast, res umazan članek iz »Soče«: »Nesnaga v farovžu«. Dne 3. julija t. l. ima »Edinost« zopet članek: »Kurat Kadenaro in njegov zločin«. Ali ni že naslov kaznjiv? In dalje piše, zakaj neki bi bil ponudil g. župnik onemu Ipavcu 500 K: »Jedna hipoteza je mogoča: Ipavec je vedel za kake kuratove skrivnosti, oziroma za kak njegov zločin. — Kadenaro ga je hotel spraviti s sveta in četudi bi po atentatu zločinec kaj blebetal v zaporu, bi se mu ne verjelo.« Tu podtikuje »Edinost« g. župniku kar naravnost »kak zločin«. — Sklep ni težak: Še tisto malo

Alozijem in Josipom vred aretirana o priliki umora železničarja Bressana iz Ločnika. Sinova sta bila obdržana v zaporih.

Semenj sv. Jerneja. Danes imamo v Gorici semenj sv. Jerneja, ki pa ni nič kaj posebnega, kar dokazuje da naši stari semnji od leta do leta izgubljajo svoj nekdanji pomen.

Dvokolo ukradeno. Danes ob 1. uri pop., ko se je gostilničar gosp. Franc Doljak iz Št. Mavra mudil v mirodilnici gosp. Mazzoli v Gosposki ulici, mu je neznanec izmaknil dvokolo, katero je malo prej postavil v hodnik hiše št. 6 v imenovani ulici.

Luki Lasiču iz Vrtojbe se je Gorica tako priljubila, da se, čeravno iz mesta izgnan, vedno zopet vrača v Gorico. V torek je že štiridesetkrat obiskal brez dovoljenja mestno ozemlje, zaradi česar je dobil sedem tednov strogega zapora.

»Naša kri« v Dornbergu. »Sl. Čitalnica priredi dne 1. septembra ob priliki njenega 50-letnega obstanka veliko slavnost. Igrala se bo tudi Finžgarjeva »Naša kri«. Igra je polna zanimivosti. Zato naj nihče ne zamudi lepe priložnosti in naj prihiti ob napovedanem času v lepi Dornberg. Več priobčimo pravočasno.

Vihar s sodro je divjal v sredo v Gorici in v okolici. Napravil je na polju in po vrtovih še precej škode.

Velika noč dne 23. marca. Nekaj redkega bo v letu 1913. Veliko noč bodemo imeli že dne 23. marca. Omenimo naj še, da bodo za Veliko noč trije prazniki. Dne 23. marca bo namreč Velika noč, 24. drugi velikonočni praznik, dne 25. marca pa bo praznik Oznanjenja Marije Device. Pač redek slučaj.

Koledarji za 1. 1913 ne bodo črtali od sv. cerkve suspendiranih praznikov. Tiskani bodo kakor navadno in izkazovali ravno toliko praznikov kakor prejšnja leta.

Požar v Solkanu. V četrtek krog poludne je pričelo goreti v sobi pekariče Golja. Prihiti so domačini, ki so ogenj kaj hitro zadušili in s tem preprečili večjo nesrečo. Zgorela je popolnoma streha in soba. Poslopje je bilo zavarovano. Premičnine najemnice Golja pa niso bile zavarovane. Še so ljudje, ki se jim zdi škoda plačevati letno par grošev za zavarovalnino. Poslopje je last gosp. Valent. Ravnik. Ko je bil ogenj že ugašen so šele došli goriški ognjegasci.

Kakšno vreme in leto se pričakuje v letu 1913? Vremenski preroki pravijo tako-le: V 1. 1913 se pričakuje, da bo mokrotno, soparno in toplo. Pomlad bo pozna in prijetna. Če bo pomladi več dežja, bo poletje suho in vroče, če dež izostane bo poletje mokro. V jeseni začne sredi novembra zmrzovati. Zima bo mokra in deževna. — Če bo vse res tako bo videl in občutil tisti, ki bo živ.

Pogreb umorjenih otrok na Bledu. V torek popoldne se je vršil na Bledu pogreb štirih nedolžnih otročičev, katere je zblaznela mati umorila, kakor smo zadnjič poročali. Udeležba pri pogrebu je pokazala sočutje prebivalstva z nesrečnim očetom Burja. Skoro vse prebivalstvo Bleda je sledilo pogrebu s solzami v očeh. Trupla so sledila eno za drugim po starosti. Pred krstami se je nosil križ. Za križem je sledil pevski zbor in za tem pet duhovnikov. Na pokopališču je domača godba zaigrala koračnico-žalostinko. Ljudstvo je bilo tako ginjeno, da ni bilo videti suhega očesa.

O materi - morilki se poroča, da se je po izvršenem umoru skrivala na se-

niku. Po noči pa je hodila gledat trupla umorjenih otročičev. V četrtek se je na velik strah navzočih nakrat prikazala v lihi. Prijeli so jo ter jo oddali orožnikom, ki so jo odpeljali v zapore v Ljubljano. Očividno je revici otemnel um, kajti rekla je, da je zadovoljna, da njeni otroci ne živijo več. Kot vzrok zblaznelosti navajajo nekateri to, da je nek zdravnik, ki je preiskal njenega moža, izjavil, da je mož tuberkolozen.

Davčni praktikant znorel. — V Borovnici je na kolodvoru znorel na vojaških vajah se nahajajoči davčni praktikant iz Pule Nikolaj Jedelinčič. V blaznosti je potegnil bajoneto ter z njo zadal železniškemu postajenačelniku več ran. Rane niso nevarne. Jedelinčič-a so prepeljali v ljubljansko garnizijsko bolnišnico.

K Jukičevemu procesu. Senat zagrebškega sodnega dvora je sklenil, da ugodni predlogu zagovornikov v Jukičevem procesu, da bi smeli biti obsojenec do časa, ko postane sodba pravomočna, svobodni. Sodbo proti Jukiču in njegovim tovarišem so že sprejeli zagovorniki, ki imajo sedaj osem dni na razpolago, da vložijo ničnostno pritožbo in priziv. —

Poskuša z novimi težkimi havbi-cami. »Zeit« poroča, da so se vršile pred dnevi na Steinfeldu pri Dunajskem novem mestu poskušnje z novim tipom težkih poljskih havbic. Kaliber teh topov je 30.5(?) cm. Krogla je nad meter visoka, 380 kg teška in nabasana s približno 40 kg ekrazita. Streljalo se je na daljavo 7 km. Največja višina je bila pri ti daljavi 4000 m. Efekt je bil grozovit. Namerava se za poskušnjo vpeljati v naše topništvo te topove, kateri se bodo prevažali na avtomobilih Daimler-jeve tovarne.

Stanje vinogradov. »Allgemeine Weinzeitung« objavlja približni račun za letošnje vinsko letino, katerega je sestavil profesor Portole. Iz tega poročila posnemljemo, da bo Istra pridelala letos 450.000 hl vina (l. 1911 407.000 hl in 1910 pa 429.000 hl). Vino bo dobro. Najboljše bo v koperskem, piranskem, bujskem in pazinskem pridelovalnem okraju. Dobro je tudi stanje grozdja v Dalmaciji, na Goriškem in v Trentinu. Na Ogrskem in Hrvaškem, Nižjeavstrijskem in Tirolskem pa je toča napravila veliko škodo.

15 obsodb na smrt. V Taškent-u je bilo zaradi upora obsojenih 15 ruskih vojakov na smrt na vešalih. 112 jih je bilo obsojenih na prisilno delo za različne dobe, 79 na zapor v kazniščah.

Bojkot proti mesnicam na Virtemberškem. Vsled podraženja mesa je začelo prebivalstvo raznih mest na Virtemberškem bojkotirati mesnice. Mesarji so določili 1000 mark kazni za onega mesarja, ki bi znižal ceno mesu.

Za okoli 100.000 K so nekateri dalmatinski visokošolci v Gradcu opeharili razne banke. Samo »društvo samopomoč« (Selbsthilfsverein) je bilo opeharjeno za 30.000 K. Dotičniki so oddajali popolnoma pravilno izpolnjene zadolžnice s pravilno legaliziranimi podpisimi raznih bogatejših oseb ter prejemale za to denar. Ker štiri mesece niso plačali obrokov, se je »društvo za samopomoč« obrnilo na poroke. Ti so pa izjavili, da so njih podpisi ponarejeni. Enako so bili uradni pečati ponarejeni. Pečate je izdelal neki Janez Benič, ki je pa po prvem posojilu pobegnil v Turčijo, od tam pa na Rusko. Proti vsem dolžnikom se je uvedlo kazensko postopanje in se pričakuje razne aretacije.

Sprejmete se dve deklici na stanovanje in hrano. Klavir na razpolago. — Več pové upravništvo.

SPOMINJAJTE SE OB VSAKI PRILIKI »ŠOLSKEGA DOMA«!

Razpis natečaja.

Podpisano županstvo razpisuje s 1. oktobrom t. l. službo občinskega tajnika z letno plačo 500 K.

Čas za vlaganje prošenj, ki naj bodo pravilno opremljene, je do 15. septembra 1912. Nadaljne informacije se dobijo pri županstvu ob uradnih dneh.

Županstvo Vrtojba

dne 18. avgusta 1912.

Župan:

Fran pl. Locatelli.

Samo tedaj

je preskušeno najboljši kavini pridatek Franck pravi, kadar ponujeni Vam za bojčki ali zavitki nosijo kot ne-prevarljivi znak tvorniško znamko: kavin mlinček.

Dijaki vdobe jako dobro stanovanje in hrano pri družini v bližini šol. Govori se slovensko in nemško. Naslov pri upravništvu.

Očala vsake vrste različnih kakovosti natančno po zdravniških predpisih, dalnogleda in druge optične stvari, mere za mleko, vino, žganje.

Vse po zmernih cenah priporoča

JAKOB ŠULIGOJ,

urar c. kr. državnih železnic

v Gosposki ulici šte. 25 v Gorici.

Edina zaloga najboljših sesalk za gnojnice navadnih in raztezajočih od 3-480 m. Cene od 50-80 K. Razprsilnike vsake vrste od 4-12 K.

Pinter & Lenard
v Gorici, Raštelj šte. 7-9.

Od 1. 1878 Povsod izkušena, sloveča in priljubljena sredstva. Pri večjih naročilih velik popust.

Lekarnarja **A. THIERRY-jev BALZAM.**

Edino pristen z zeleno nuno kot varstveno znamko. Postavno zajamčeno.

Vsaka potvoritev, ponarejanje in vsak prekup drugega balzama s prevarljivimi znamkami se kazensko-sodniško zasleduje in strogo kaznuje. — Ta balzam je dobrega učinka pri vseh boleznih na dihalu, pri kašlju, pljuvanju, hripavosti, katarju v žrelu, bolečinah v prsih, boleznih na pljučah, posebno pri influenci, zelončnih boleznih, vnetju jeter in vranice, slabi prebavi, telesnem zaporu, zobobolu in ustnih boleznih, trganju udov, opeklinah, pri izpuščjih itd. itd. 12½ ali 6 l ali 1 vel. posebna steklenica K 5-60.

Lekarnarja **THIERRY - jevo MAZILU IZ VRTNIC**

je zanesljivo zdravilo za rane, ščirjevce (ture), poškodbe, vnetja, abscese, odstrani vse nečiste v telo vrtnice se reči in stori, da so bolesterne operacije nepotrebne. Zdravi tudi pri zastarelih ranah itd. 2 škalji staneta K 3-60.

Kupi se: Lekarna pri Angelju varuhu, Adolf Thierry v Pregradu pri Rogatcu.

Dobi se skoro v vseh lekarnah. Na debelo pa v medicinalnih mirodilnicah.

Naše najmodernejše urejeno specialno tovarniško podjetje zavzemlje

skozi 40 let prvo mesto

med tovarnami stiskalnic in uživa v strokovnih krogih **najboljše priznanje.**

Zahtevajte posebni cenik šte. 452^a za vinske in sadne stiskalnice, za popolne moštne naprave, za hidravlične stiskalnice, za sadne in grozdne mline, za čistilce grozdja, za stroje za rebkanje, za navorne sesalke itd.

Več kot 700 svetinj in prvih daril itd.

Ph. Mayfarth & C.o.

Špecialna tovarna strojev za trtne in sadne vinske pridelke
1500 delavcev. Dunaj, II., Taborstrasse 71. Iščejo se zastopniki.

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4½%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavnica K 8.000.000. Centrala v Ljubljani. — Rezervni zaklad K 800.000. —

PODRUŽNICE: Celje, Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.

— Narodna Tiskarna (odgov. L. Lukežič) —